

Č. j./Sp. zn./Typ
MD-69455/2024-072/3
MD/69455/2024/072

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo dopravy, jako nadřízený věcně příslušný orgán (dále jen „nadřízený orgán“) podle ustanovení § 16a odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), a v návaznosti na ustanovení § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“),

rozhodlo

ve věci stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. d) InfZ ze dne 23. 8. 2024, kterou podal pan [REDACTED] DS: [REDACTED] (dále jen „stěžovatel“), proti výši úhrady sdělené podle § 17 InfZ při vyřizování žádosti o informace ze dne 13. 8. 2024 přípisem Krajského úřadu Zlínského kraje (dále jen „povinný subjekt“) ze dne 23. 8. 2024 pod č. j. KUZL 74443/2024

takto:

Podle ustanovení § 16a odst. 7 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím, se požadovaná úhrada za poskytnutí informace potvrzuje.

O d ů v o d n ě n í

I.

Nadřízenému orgánu byla v souladu s § 16a odst. 5 InfZ postoupena stížnost stěžovatele

spolu s příslušným spisovým materiálem povinného subjektu. Ze spisového materiálu plynou následující skutečnosti:

Stěžovatel se prostřednictvím datové schránky obrátil na povinný subjekt se žádostí ze dne 13. 8. 2024, v níž na základě InfZ požádal o poskytnutí těchto informací:

- „1. Zaslání všech rozhodnutí, které vyhotovil „Úředník1“ za rok 2023.
2. Sdělení jakým dalším pracovním povinností se „Úředník 1“ v roce 2023 věnoval, zda čerpal dovolenou či byl nemocný.“

V bodě 2) povinný subjekt žádost o informace vyřídil v zákonné lhůtě do 15 dnů ode dne přijetí žádosti postupem podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím, tedy přípisem ze dne 28. 8. 2024, č. j. KUZL 75358/2024, sp. zn. KUSP 71477/2024 PŽÚ, kterým byly žadateli požadované informace poskytnuty.

Co se týče bodu 1, povinný subjekt k žádosti stěžovatele zaslal přípis ze dne 23. 8. 2024 pod č. j. KUZL 74443/2024, kterým stěžovateli oznámil, že v souladu s § 17 odst. 3 InfZ bude za poskytnutí informací požadovat úhradu účelně vynaložených nákladů v celkové výši 1.331 Kč. K samotnému stanovení výše úhrady pak povinný subjekt uvedl: „*Před poskytnutím požadovaných informací je potřeba provést jejich anonymizaci ve vztahu k osobním údajům v nich obsaženým. To představuje nutnost přečtení každého rozhodnutí a provedení samotné anonymizace. Celkem bylo potřeba takto upravit požadovaných 19 rozhodnutí. Přečtení rozhodnutí a provedení anonymizace zabralo celkem 3 a ¾ hodiny času práce jednoho pracovníka. Podle platného sazebníku úhrad činí sazba osobních nákladů za každou celou hodinu vyhledávání 355 Kč/hod/osoba. To je 3 x 355 Kč (1065 Kč) + 0,75 x 355 Kč (266,25 Kč), celkem tedy 1331,25 Kč, po zaokrouhlení na celé koruny 1331 Kč.*“

Závěrem přípisu povinný subjekt informoval stěžovatele o způsobu a lhůtě úhrady požadované částky, včetně poučení o důsledcích případného nezaplacení.

Výzva povinného subjektu byla stěžovateli doručena cestou datové schránky dne 23. 8. 2024.

Proti oznámené výši úhrady podal stěžovatel v souladu s § 16a odst. 1 písm. d) InfZ stížnost ze dne 23. 8. 2024. Ve zdůvodnění uvedl: „*Povinný subjekt nejdříve tvrdí, že před poskytnutím požadovaných informací je nutné provést jejich anonymizaci. Poté ale hned uvádí, jak dlouho anonymizace trvala a kolik rozhodnutí pracovník anonymizoval. Z toho se mi jeví, že povinný subjekt informacemi disponuje a nyní se s nimi snaží pouze „obchodovat“, jelikož takhle by před povinným subjektem nestálo rozhodnutí, zda vydá výzvu k úhradě nákladů a po úhradě informace vyhledá a anonymizuje. V takovém případě však povinný subjekt nemá na úhradu právo.*

Povinný subjekt také zmiňuje, že vyhledání a provedení anonymizace mu zabralo celkem 225 min (11,8 min na jedno rozhodnutí). Povinný subjekt však již nezmiňuje jak dlouho zaměstnanci trvalá každá z částí jeho práce spojená s poskytnutím mnou žádaných informací. Pokud bych pracoval s faktem, že vyhledání a anonymizace jednoho rozhodnutí by trvala skoro 12 min, tak s tím se nemohu ztotožnit. Anonymizaci lze i automatizovat, např. za užití některého nástrojů umělé inteligence. Jejich využití je bezplatné. Kontrola řádnosti anonymizace pak nemůže trvat déle, než přečtení rozhodnutí, tj. podstatně méně, než 12 minut.

Navíc povinný subjekt neuvádí, z jak velkého celku vyhledávání probíhalo ani kolik stran bylo potřeba anonymizovat. Díky absenci těchto informací, je výzva z podstatné části

nepřezkoumatelná. Ani nemohu určit jestli částka, kterou si povinný subjekt nárokuje je oprávněná a nepřemrštěná.“

Stěžovatel tedy navrhuje snížení úhrady na 0,- Kč.

Povinný subjekt k podané stížnosti uvádí, že ji považuje za nedůvodnou, přičemž na uvedené výši úhrady nákladů spojených s poskytnutím požadovaných informací trvá, a je dle něj přiměřená a řádně odůvodněná, přičemž stěžovatel byl o výši úhrady náležitě a obsáhle informován a byly splněny i všechny ostatní náležitosti ust. § 17 zákona č. 106/1999 Sb. a povinný subjekt tedy postupovali v souladu s příslušnými právními předpisy.

II.

Nadřízený orgán posoudil stížnost stěžovatele z hlediska přípustnosti a včasnosti. Ze spisového materiálu bylo zjištěno, že stížnost podal stěžovatel a jedná se tedy o stížnost přípustnou. K hledisku včasnosti podání stížnosti bylo zjištěno, že byla podána ve lhůtě stanovené zákonem. Poté se nadřízený orgán zabýval posouzením postupu povinného subjektu při vyřizování žádosti o poskytnutí informace a dospěl k následujícímu.

Dle ustanovení § 17 odst. 1 InfZ jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Dle § 17 odst. 3 a 4 InfZ přitom platí, že *v případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d), ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává. Nesplní-li povinný subjekt vůči žadateli oznamovací povinnost podle odstavce 3, ztrácí nárok na úhradu nákladů.*

Čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod předpokládá, že podrobnosti poskytování informací orgány státu a samosprávy budou stanoveny zákonem, což ustanovení § 17 InfZ splňuje. Úhrada nákladů navíc není koncipována jako důvod zakazující přístup k informaci ve smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, ale čistě jako – jak zdůrazňuje i judikatura soudů – „cena informační služby“. Listina přitom *právo na informace* nekoncipuje jako právo bezplatné. Tam, kde určité právo nelze podmínit úhradou, stanoví toto pravidlo Listina výslovně (srov. čl. 31, čl. 33 odst. 2 a čl. 40 odst. 3), takže v ostatních případech není v rozporu s ústavním pořádkem, pokud je realizace konkrétního práva vázána na určité výdaje (za podmínky jejich přiměřenosti, což § 17 InfZ nepochybně splňuje, když umožňuje úhradu jen skutečně vynaložených materiálových nákladů a nikoli generování jakéhokoli zisku či stanovení paušální náhrady). V každém případě lze úhradu nákladů podle § 17 daného zákona považovat za opatření legitimní i přiměřené, které nenarušuje právo na informace.

Z předloženého spisového materiálu je zjevné, že povinný subjekt za poskytnutí požadované informace požaduje po stěžovateli úhradu účelně vynaložených nákladů, a to z důvodu mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací.

Pojem mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací není InfZ legálně vymezen. Vyhledáním informací lze rozumět činnost povinného subjektu, resp. jeho pracovníků, která spočívá v identifikaci a následném shromáždění požadovaných informací a v navazujícím zpracování odpovědi na žádost, tzn. utřídění informací za účelem jejich předání žadateli (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 A 83/2001-39). Do vyhledání informací však již není možné zařadit dobu nutnou na posouzení, zda vyhledání dané informace lze nebo nelze poskytnout. Pod pojem vyhledání informací lze tedy podřadit skutečně strávený čas fyzickým shromažďováním dokumentů pracovníky povinného subjektu.

O mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se jedná tehdy, jestliže shromáždění informací bude pro daný povinný subjekt představovat v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem, tedy jestliže vyhledání informací již v daném případě nelze s ohledem na pojetí veřejné správy jako služby veřejnosti považovat za běžnou, povinný subjekt nijak nezatěžující součást obvyklé agendy. Jedná se tedy o situace, kdy pracovník povinného subjektu, pověřený vyřízení žádosti o informace, bude nucen na delší dobu přerušit či odložit plnění svých úkolů a cíleně se po určitou dobu věnovat pouze vyhledáváním požadované informace. Vzhledem k uvedenému je však třeba také dodat, že mimořádnou rozsáhlost nelze obecně vyčíslit počtem hodin, tzn. nelze říci, že za všech okolností bude podmínka mimořádně rozsáhlého vyhledávání splněna, jestliže vyhledávání informací bude trvat např. 10 a více hodin. Při vyhledávání informací je třeba vždy zohlednit konkrétní podmínky každého povinného subjektu. Nelze tedy ani vyloučit, že mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací bude dáno i při vyhledávání např. pouze po dobu 2 hodin.

Mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací tak může ve své podstatě zahrnovat činnosti, které směřují k vyhledání informací velkého množství a různorodého obsahu, tedy informací typově odlišných, které povinný subjekt nemá shromážděny na jednom místě a pro jejich vyhledání je tedy nutné vyvinout zvýšenou aktivitu. Dále se může jednat i o případy, kdy žadatel požaduje informace sice související, avšak vzhledem k jiným objektivním okolnostem bude poskytnutí informace vyžadovat rozsáhlou činnost povinného subjektu. Např. se bude jednat o „starou“ informaci, u níž není přesně známo, kde je uložena. O mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se však může jednat i v případě, kdy žadatel fakticky požaduje pouze jeden dokument či málo údajů, nicméně jejich shromáždění skutečně objektivně vyžaduje mimořádně rozsáhlé vyhledávání.

Lze tedy shrnout, že mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací zahrnuje takové náklady povinného subjektu, které nelze ad hoc vymezit časovým úsekem či množstvím konkrétních dokumentů, nýbrž musí být vždy přihlédnuto k faktickému rozsahu a komplikovanosti samotného vyhledávání informace ze strany pracovníků povinného subjektu.

III.

S ohledem na stížnostní námitky stěžovatele přistoupil dále nadřízený orgán k přezkumu způsobu stanovení výše úhrady nákladů v rozsahu požadovaném stěžovatelem, tj. tím, zda povinný subjekt uplatnil úhradu řádně a ve lhůtě stanovené InfZ a dále tím, zda celková výše úhrady odpovídá § 17 InfZ, nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle InfZ a schválenému sazebníku úhrad za poskytování informací.

Dle doloženého spisového materiálu povinného subjektu plyne, že výzvu k úhradě nákladů za poskytnutí požadovaných informací zaslal povinný subjekt stěžovateli prostřednictvím datové schránky dne 23. 8. 2024, přičemž byla téhož dne stěžovateli doručena. Splnění lhůty pro oznámení výše úhrady tak bylo ze strany povinného subjektu dodrženo.

Z podkladů je dále zjevné, že povinný subjekt požadovanými informacemi disponuje, avšak nedisponuje jimi v té podobě, kterou stěžovatel požaduje, tj. nemá k dispozici žádný statistický přehled rozhodnutí, která by obsahovala všechny stěžovatelem vymezené údaje. Zákon, jiný právní předpis, ani interní akt nenařizuje povinnému subjektu takovou informací disponovat. Povinný subjekt tak za účelem poskytnutí požadované informace musí nejprve vyhledat všechna dotčená rozhodnutí za požadované období a jejich následným pročtením pak v nich vyhledat všechny stěžovatelem požadované údaje. Poskytnutí informací je tedy podmíněno jejich vyhledáním, což ve vztahu k náplni chodu povinného subjektu představuje časově náročnou činnost, která se vymyká běžnému poskytování informací. Úhrada nákladů za poskytnutí informace je tak na místě.

Co se týká samotného stanovení a vyčíslení požadované úhrady za poskytnutí informací, dospěl nadřízený orgán k závěru, že tato úhrada byla stanovena v souladu se zákonem.

Smyslem zákonné povinnosti povinného subjektu odůvodnit oznámení o požadavku k úhradě účelně vynaložených nákladů na poskytnutí informace, je nepochybně umožnit žadateli o informaci, aby sám posoudil, zda informace, které mu budou po provedení úhrady poskytnuty, skutečně odpovídají předmětu jeho žádosti a tedy, zda celková výše úhrady byla řádně a v souladu se zákonem vyčíslena.

Námítku stěžovatele, že povinný subjekt požadovanými rozhodnutími disponuje, a proto není třeba dalšího vyhledávání, považuje nadřízený orgán za nedůvodnou. Z posouzení věci vyplývá, že povinný subjekt nevytvářel v tomto případě zkušební vzorek, ale provedl úplné vyhledání požadovaných informací, tedy včetně vyhledání informací o osobních údajích, a stanovil úhradu podle skutečně provedené činnosti. Odvolatel v tomto případě napadá a takřka zneužívá tohoto řádného postupu, který je v souladu s InfZ a byl zcela standardní před tím, než judikatura připustila úhradu prostřednictvím zkušebních vzorků.

Odvolatel podal již řadu žádostí požadujících rozhodnutí z řidičské agendy. A již mnohokrát mu bylo povinnými subjekty sděleno, že požadované informace se běžně ve formě a struktuře, jak ji požaduje, neshromažďují pro účely práce úřadu, ale shromažďují se toliko pro účely jeho žádosti. Což tak bylo i v tomto případě. Vyhledání na základě žádosti nezabavuje stěžovatele povinnosti úhrady za již dohledané dokumenty. Naopak v prospěch stěžovatele je skutečnost, že povinný subjekt anonymizoval veškeré požadované dokumenty, čímž je stanovena výše úhrady zcela přesně.

Dle ustanovení § 17 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, je povinný subjekt oprávněn požadovat úhradu nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací. Skutečnost, že úřad informace nakonec vyhledal a anonymizoval, a tedy je již disponuje v požadované formě, nemá na vznik a legitimitu nároku na úhradu nákladů žádný vliv. InfZ jasně uvádí, že úhrada se požaduje za proces vyhledání informací, nikoli až za jejich konečné poskytnutí. Účelem možnosti žádat úhradu není zamezit přístupu k informacím, ale kompenzovat vynaložené mimořádné úsilí a náklady. Postup úřadu tak není ani nezákonný, ani nesprávný.

Dále stěžovatel navrhoval, že povinný subjekt měl využít bezplatných veřejně dostupných prostředků, jako je například umělá inteligence, s jejichž využitím mohl provést anonymizaci rychleji. Nadřízený orgán tuto úvahu považuje za mylnou.

Anonymizaci je nutné provést manuálně, neboť povinnému subjektu a ani nadřízenému orgánu není znám žádný software nebo nástroj umělé inteligence, který by se v tomto případě mohl v souladu se zákonem využít, a který by umožňoval rychlé a spolehlivé provedení anonymizace tak, jak si to vyžaduje zákon a byl znalý relevantních předpisů (tj. rozpoznal, co je osobním údajem dle příslušných právních předpisů, či údajem představujícím soukromí a že je na místě jej v nyní projednávaném případě znečitelnit). K anonymizacím nadto nelze přistupovat obecně plošně, neboť některé případy mohou být veřejně známé a je nutné posoudit k anonymizaci i další identifikátory, které by vedly prolomení ochrany soukromí. Dále je pak třeba dodat, že ani žádný zákon nestanovuje povinnost povinnému subjektu umělou inteligenci mít a využívat.

Stěžovatel dále namítá, že není jasné, z jak velkého celku vyhledávání probíhalo ani kolik stran bylo potřeba anonymizovat. Je pravda, že ve výzvě k úhradě bylo řádné odůvodnění úhrady pojato stručně, nicméně bylo jasné uvedeno, z jakého počtu rozhodnutí to bylo a o jaký typ rozhodnutí se jedná. Ministerstvu byly dále předloženy k posouzení zcela konkrétní údaje týkající se počtu stran u jednotlivých rozhodnutí a doby strávené anonymizací. Jakkoli by bylo vhodnější zahrnout upřesnění i do výzvy žadateli, je nutné přihlídnout k tomu, že se jednalo o skutečně prováděné vyhledání a to úplné, které nepřipouští spekulace o odhadech z části. V rámci řízení o stížnosti povinný subjekt doložil průkazný materiál o způsobu stanovení úhrady, ve kterém popsal dny a časy, kdy rozhodnutí anonymizoval včetně jejich stran, což nadřízený orgán považuje za dostatečné. Z věci vyplývá, že materiály byl anonymizován ve třech pracovních dnech, přičemž jednotlivá rozhodnutí obsahovala 8, 8, 10, 4, 6, 6, 9, 8, 11, 4, 3, 4, 3, 4, 4, 6, 3, 4, 13 stran.

Co se týče celkového počtu dokumentů, ze kterých povinný subjekt vyhledával požadovaná rozhodnutí, tak toto není pro stanovení úhrady relevantní, neboť povinný subjekt si účtoval pouze dobu strávenou anonymizací, nikoli dobu vyhledávání mezi jinými dokumenty.

Z výše řečeného považuje povinný subjekt za zjevné, že pro poskytnutí požadovaných informací skutečně bylo nutné provést mimořádně rozsáhlé vyhledávání, a tedy byly splněny podmínky pro vznik možnosti nárokovat si úhradu vynaložených nákladů dle § 17 zákona č. 106/1999 Sb.

IV.

Nadřízený orgán s ohledem na uvedené dospěl k závěru, že stížnost považuje za nedůvodnou, přičemž uvedená výše úhrady nákladů spojených s poskytnutím požadovaných informací je dle něj přiměřená a řádně odůvodněná, přičemž stěžovatel byl o výši úhrady náležitě a obsáhle informován a byly splněny i všechny ostatní náležitosti ust. § 17 zákona č. 106/1999 Sb. a povinný subjekt tedy postupoval v souladu s příslušnými právními předpisy.

Nadřízený orgán proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí a výši úhrady potvrzuje.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné (§ 16a odst. 9 zákona o svobodném přístupu k informacím).

V Praze dne 18. prosince 2024

Mgr. Jakub Stadler
Ředitel
Odbor komunikace

Elektronický podpis: 18.12.2024
Certifikát autora podpisu:
Jméno: Mgr. Jakub Stadler
Vydal: PostSignum Qualified CA 4
Platnost do: 21.12.2025 12:48 +01:00

Rozdělovník:

1.
2. Zlínský kraj, třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín, DS: scsbwku
3. do spisu MD